DET KONGELIGE ARBEIDS- OG
ADMINISTRASJONSDEPARTEMENT

ARBEIDSGIVERAVDELINGEN

PERSONAL - MELDING NR. 13/98

Dato
09.06.98

Til Statsforvaltningen og Riksrevisjonen

Gjelder Statens personalhåndbok pkt. 6.09

HOVEDTARIFFAVTALEN I STATEN FOR PERIODEN 1. MAI 1998 - 30.APRIL 2000 - LØNNS- OG ARBEIDSVILKÅR FOR LÆRLINGER

Staten som arbeidsgiver har, på lik linje med det private næringsliv og kommunene/fylkeskommunene, forpliktet seg til å ta sin del av ansvaret for å fremskaffe læreplasser for fremtidige fagarbeidere. Staten og hovedsammenslutningene/Norsk Lærerlag arbeider for at lærlingtallet i staten fortsatt skal øke.

Lov om fagopplæring i arbeidslivet gjelder for alle læreforhold hvor arbeidsgivere - private som offentlige - tar inn lærlinger i fag som er underlagt loven. Imidlertid fastsetter ikke loven lønn, permisjonsrettigheter m v.

Arbeids- og administrasjonsdepartementet (AAD) og hovedsammenslutningene/Norsk Lærerlag har inngått en egen særavtale for lærlinger. Lærlingene er nå omfattet av hovedtariffavtalen i staten (HTA) og av sentrale og lokale særavtaler, med mindre noe annet er bestemt i den nye særavtalen for lærlinger, jf ny nr 3 i punkt 1.1.2 i HTA. Særavtalen trådte i kraft fra 1. mai 1998 og gjelder til og med 30. april 2000. Særavtalen følger som vedlegg til denne Personalmeldingen, og vil i løpet av juli 1998 komme ut som et eget særtrykk (P-0867) som kan bestilles fra Statens trykksakekspedisjon.

Hovedtariffavtalen og særavtalen gjelder både for lærlinger etter Reform `94 og for lærlinger som ikke er rettighetselever etter Reform `94. For disse er det opprettet en ny stillingskode **1362** under lønnsplan **90.910** fra og med 1. mai 1998. (Den tidligere stillingskode 9745 under egen lønnsplan 91.300 er utgått fra samme dato). Partene er ellers enige om at det ved inntak av lærlinger er spesielt viktig å rekruttere lærlinger med invandrerbakgrunn og å tilstrebe lik kjønnsmessig fordeling.

Hovedmodellen for fag- og yrkesopplæringen er 2 år i skole og deretter 2 år i bedrift/virksomhet, fordelt på opplæring og verdiskapning. Noen fag avviker fra denne modellen og kan ha enten kortere eller lengre tid i bedrift/virksomhet eller skole. Lønnsvilkårene for lærlinger för disse gruppene er også tatt inn i særavtalen.

AAD har utarbeidet en oversikt over samtlige fag etter Lov om fagopplæring og hvor lang læretid det enkelte fag har i skole og bedrift. I denne oversikten er det også henvist til hvilket punkt i særavtalen som lærlingen skal lønnes etter til enhver tid under opplæringen i virksomhetene/driftsenhetene.

E. Sørensen Trykkeri a.s Oslo

Som vedlegg til denne Personalmelding følger:

- Særavtale for lærlinger per 1. mai 1998 - 30. april 2000.
- Oversikt over samtlige fag under Lov om fagopplæring, læretid m v per 1. mai 1998.

Etter fullmakt

Per Engebretsen

Randi Stensaker

SÆRAVTALE FOR LÆRLINGER

1. Omfang

Lærlinger omfattes av hovedtariffavtalen og av sentrale og lokale særavtaler, med mindre noe annet er bestemt i denne avtale.

2. Lønnsplassering

Lærlinger skal innplasseres i stillingskode 1362 under lønnsplan 90.910.

3. Lønnsbestemmelser

1. Læretiden består av opplæringstid og verdiskapningstid. Lønn utbetales bare for verdiskapningstiden. Avlønningen fastsettes som en prosentvis andel av begynnerlønnen til en fagarbeider med fagbrev etter lov om fagopplæring i arbeidslivet eksklusive tillegg.

2. Dersom partene lokalt er enige om det, kan en annen prosentvis fordeling avtales innenfor de gitte totalrammer under punkt 3. og 4.

3. Lærlinger i **fag som følger hovedmodellen** med 2 års opplæring i videregående skole (grunnkurs og VK I) og 2 år i virksomhet og hvor læreplanen i virksomheten fastsetter læretiden til 50 % verdiskapning, lønnes slik:

1. halvår 30 %
2. halvår 40 %
3. halvår 50 %
4. halvår 80 %

4. For lærlinger i **fag som ikke følger hovedmodellen,** er avlønningen følgende:

a) Fag med
1 års læretid i virksomhet:
1. halvår 50 %
2. halvår 80 %

b) Fag med
1 ½ års læretid i virksomhet:
1. halvår 45 %
2. halvår 55 %
3. halvår 80 %

c) Fag med
2 års læretid i virksomhet:
1. halvår 30 %
2. halvår 40 %

3. halvår 50 %
4. halvår 80 %

d) Fag med
2 ½ års læretid i virksomhet:
1. halvår 30 %
2. halvår 40 %
3. halvår 45 %
4. halvår 55 %
5. halvår 80 %

e) Fag med
3 års læretid i virksomhet:
1. halvår 0 %
2. halvår 15 %
3. halvår 25 %
4. halvår 35 %
5. halvår 45 %
6. halvår 80 %

4. Særlig tilrettelagt opplæring

1. Lærlinger som ikke har grunnkurs (GK) og videregående kurs I (VK I) i videregående skole etter Reform `94, skal ha en samlet lønn for hele læreperioden som tilsvarer den samlede lønnen til en lærling som følger hovedmodellen.

2. For lærlinger som har begrenset arbeidsevne på grunn av fysiske og/eller psykiske funksjonshemninger, kan yrkesopplæringsnemnda samtykke i at det fastsettes avvikende opplæringskontrakter. Lønnen må i slike tilfeller avtales i hvert enkelt tilfelle.

5. Militære lærlinger

Militære lærlinger - dvs lærlinger som har tegnet kontrakt med Forsvaret, og der hele eller deler av førstegangstjenesten blir godskrevet som læretid - skal ha samme økonomiske vilkår som andre soldater som avtjener førstegangstjeneste. Etter avtjent førstegangstjeneste skal den militære lærlingen ha utbetalt 50 % av begynnerlønnen til en fagarbeider med fagbrev etter Lov om fagopplæring i arbeidslivet. Forsvarsdepartementet eller den de bemyndiger, kan i samråd med arbeidstakerorganisasjonene, gi utfyllende bestemmelser om andre ytelser til dette punktet.

6. Permisjoner - endringer i læreforholdet

1.Læretiden kan avbrytes med permisjon etter samtykke fra fylkeskommunen ved yrkesopplæringsnemnda og arbeidsgiver. Under slike permisjoner, f eks på grunn av lengre sykefravær, fødselspermisjoner, militærtjeneste m v, kan yrkesopplæringsnemnda forskyve læretiden.

Ved gjeninntreden etter endt permisjon vil lærlingen i slike tilfeller starte på det opplæringsnivå og med den lønn de hadde da permisjonen inntrådte.

2. Kortvarige fravær medfører ingen endring av læretiden og skal ikke meldes inn til yrkesopplæringsnemnda i fylket.

7. Statens Pensjonskasse

1. Lærlingene omfattes ikke av Lov om Statens Pensjonskasse § 5, 1 ledd og skal utbetales bruttolønn.

2. Lærlingene omfattes ikke av regelen om boliglån, jf HTA pkt 5.4

8. Fagprøve

1. Førstegangs fagprøve skal avlegges så nær opp til læretidens avslutning som mulig og normalt være avsluttet senest innen to måneder etter læretidens slutt. I denne perioden skal lærlingen fortsette på samme vilkår som i siste halvår. Dersom fagprøven likevel må avlegges etter dette tidspunkt, og dersom bedrift og prøvekandidat er enige om å opprettholde arbeidsforholdet til prøveavleggelsen kan finne sted, må det opprettes ny arbeidsavtale om midlertidig tilsetting som hjelpearbeider, laboratorieassistent o a.

2. Når lærlingen har avlagt fagprøven, opphører kontraktsforholdet automatisk. Hvis prøven ikke blir bestått, har lærebedriften/virksomheten ingen forpliktelser til å gi videre opplæring. Lærlingen har imidlertid krav på å få fremstilt seg til annengangs prøve, og bedriften plikter å medvirke til dette. Omkostningene dekkes av fylkeskommunen. Dersom bedrift og lærling er enige om det, kan læretiden forlenges ved frivillig avtale før annengangsprøven blir holdt. I slike tilfeller kan lønnen utgjøre opptil 80 % av begynnerlønnen til en fagarbeider med fagbrev etter Lov om fagopplæring i arbeidslivet, eksklusive tillegg.

9. Kollektive oppsigelser

Lærlinger omfattes ikke av reglene om kollektive oppsigelser i Hovedavtalen, med mindre de utrykkelig er nevnt i det varsel som skal utveksles mellom staten og hovedsammenslutningene/Norsk Lærerlag.

Lærlingene skal, når de ikke er tatt med i plassoppsigelsen, fortsette sin opplæring under arbeidsstansen. Virksomhetene skal så vidt mulig drive opplæringen på vanlig måte.

10. Hovedtariffavtalens fellesbestemmelser

Lærlingene kommer inn under fellesbestemmelsene i HTA med følgende tilpasninger:

§ 13. Overtid

Lærlinger *under* 18 år kan ikke pålegges overtidsarbeid, jf Lov om arbeidervern og arbeidsmiljø m v § 38.

Lærlinger *over* 18 år skal normalt ikke kunne pålegges overtidsarbeid. Hvis lærlinger unntaksvis blir pålagt overtidsarbeid (utover ordinær arbeidstid), skal overtiden beregnes ut fra begynnerlønnen til en hjelpearbeider i Lønnsramme 1.

§ 18. Lønn under sykdom
Sykefravær kan medføre at læretiden må forskyves. I slike tilfeller skal lærlingene - i hele sykeperioden - ha utbetalt den lønn de hadde ved sykeperiodens begynnelse.

Retten til lønn under sykdom opphører når kontraktsforholdet opphører.

§ 19. Fødsels- og adopsjonspermisjoner m v
Fødselspermisjon m v kan medføre at læretiden må forskyves. I slike tilfelle skal lærlingene - under hele fraværet - ha utbetalt den lønn de hadde ved permisjonens begynnelse.

Retten til fødsels- og adopsjonspermisjoner m v opphører når kontraktsforholdet opphører.

§ 23. Ytelser ved dødsfall - (Gruppelivsforsikring)
Når en lærling dør utbetales de etterlatte et engangsbeløp som tilsvarer 50 % av det beløp som fremkommer etter HTA § 23, nr 2.

§ 24. Ytelser ved yrkesskade
Premie for lærlinger beregnes av Statens Pensjonskasse og innbetales av virksomhetene.

11. Varighet
Denne særavtale trer i kraft 1. mai 1998 og gjelder til og med 30. april 2000.

01.05.1998

Fag, læretid og lønn

Fag	Læretid	Lønn iflg. særavtalens punkt:
Aktivitørfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Akvakulturfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Ambulansefaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Anleggsgartnerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Anleggsgartnerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Anleggsmaskinførerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Anleggsmaskinreparatørfaget	Avviksmodell: 3 år skole + 1 år i bedrift. Lærekontrakt tegnes etter VK I	4.a
Armeringsfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Asfaltfaget	Hovedmodellen 2+2 år	3.3
Automatikerfaget	Avviksmodell: 3 år opplæring i skole + 1 ½ år i bedrift. Lærekontrakt tegnes etter VK II	4.b
Automatikkmekanikerfaget	Avviksmodell: 3 års opplæring i skole + 1 ½ års i bedrift. Lærekontrakt tegnes etter VK II	4.b
Bakerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Banemontørfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Barne- og ungdomsarbeidsfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Bergverksfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Betong-og grunnarbeidsfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Betongindustrifaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Bilfaget, lette kjøretøy	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Bilfaget, tunge kjøretøy	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Billakkererfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Bilskadefaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Blomsterdekoratørfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Blyglassmesterfaget	Særløpsmodell: 1+3 år	4.e
Bokbinderfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Brønnserviceoperatørfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Buntmakerfaget	Særløpsmodell: 1+3 år	4.e
Butikkfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Butikkslakterfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Byggtapetserfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Bøkkerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Børsemakerfaget	Avviksmodell: 3 år i skole og 1 ½ år i bedrift	3.3
Damefrisørfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Dimensjonskontrollfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Doudji	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Elektrikerfaget	Avvikmodell: 3 år opplæring og 1 ½ år verdiskapning. Det 3. opplærings-året kan tas enten i skole eller bedrift. Lærekontrakt tegnes etter VK I	1 ½ år i bedrift: 4.b 2 ½ år i bedrift: 4.d
Elektromotor- og transformatorreparasjon	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Elektroreparatørfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3

Energimontørfaget	Avviksmodell: 3 års opplæring og 1 ½ års verdiskapning. Det 3. opplæringsåret kan tas enten i skole eller bedrift. Lærekontrakt tegnes etter VK I	1 ½ år i bedrift: 4.b. 2 ½ år i bedrift: 4.d
Energioperatørfaget	Avviksmodell: 3 års opplæring og 1 ½ års verdiskapning. Det 3. opplæringsåret kan tas enten i skole eller bedrift. Lærekontrakt tegnes etter VK I.	1 ½ år i bedrift: 4.b 2 ½ år i bedrift: 4.d
Fagoperatørfaget, kjemisk teknisk industri	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Feierfaget	Særløpsmodell: 1+3 år	4.e
Filigransarbeidsfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Finmekanikerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Fiske og fangst	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Fiskehandlerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Fiskeindustrifaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Flyinteriør- og utstyrsmekanikk	Avviksmodell: 3+2 år	4.c
Flykomponentavionikk	Avviksmodell: 3+2 år	4.c
Flykomponentmekanikk	Avviksmodell: 3+2 år	4.c
Flymotormekanikk	Avviksmodell: 3+2 år	4.c
Flystrukturmekanikk	Avviksmodell: 3+2 år	4.c
Flysystemavionikk	Avviksmodell: 3+2 år	4.c
Flysystemmekanikk	Avviksmodell: 3+2 år	4.c
Forskalingsfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Fotograffaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Førtrykk	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Galvanisørfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Garverifaget	Særløpsmodell: 1+3 år	4.e
Gipsmakerfaget	Særløpsmodell: 1+3 år	4.e
Gjørtlerfaget	Særløpsmodell: 1+3 år	4.e
Glassfaget	Særløpsmodell: 1+3 år	4.e
Glasshåndverkerfaget	Særløpsmodell: 1+3 år	4.e
Glassliperfaget	Særløpsmodell: 1+3 år	4.e
Gradørfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	4.e
Grafisk trykking	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Gravørfaget	Særløpsmodell: 1+3 år	4.e
Gullsmedfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Heismontørfaget	Avviksmodell: 3 år opplæring og 1 ½ år verdiskapning. Det tredje opplæringsåret kan tas enten i skole eller bedrift. Lærekontrakt tegnes etter VKI	1 ½ år i bedrift: 4.b. 2 ½ år i bedrift: 4.d.
Herrefrisørfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Herreskredderfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Hjulutrustningsfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Hovslagerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Idrettsanleggsfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Industriell næringsmiddelproduksjon	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Industriell trehusproduksjon	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Industrimekanikerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Industrirørleggerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Industrisømfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Industritapetserfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Industritekstilfaget, farging, trykking og etterbehandling	Særløpsmodell: 1+3 år	4.e
Industritekstilfaget, fiskeredskap	Særløpsmodell: 1+3 år	4.e

Industritekstilfaget, garnframstilling og spinning	Særløpsmodell: 1+3 år	4.e
Industritekstilfaget, trikotasje	Særløpsmodell: 1+3 år	4.e
Industritekstilfaget, veving	Særløpsmodell: 1+3 år	4.e
Institusjonskokkfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Isolatørfaget	Særløpsmodell: 1+3 år	4.e
Kabelbyggerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Karosserimakerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Kartonasjefaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Keramisk dekor	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Keramisk forming	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Kjemiprosessfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Kjole-og draktsyerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Kjøttskjærerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Kobber- og blikkenslagerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Kokkfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Konditorfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Kontorfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Kostymesyerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Kuldemontørfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Kurvmakerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Laboratorierfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Landbruksmaskinfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Limtreproduksjonsfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Låsesmedfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Malerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Maskin-og industrimalerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Maskinarbeiderfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Maskør- og parykkmakerfaget	Særløpsmodell: 1+3 år	4.e
Materialadministrasjonsfaget	Hovedmodellen:2+2 år	3.3
Matrosfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Metallformerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Metallurgiskprosessfag	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Metallvareproduksjon	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Modellsnekkerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Modistfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Motormannfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Motormekanikerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Motorsykkelfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Murerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Møbeltapetserfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Nautisk instrumentmakerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Omsorgsarbeiderfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Optisk og geodetisk instrumentmakerfaget.	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Orgelbyggerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Ortopedisk fottøy	Særløpsmodell: 1+3 år	4.e
Parkettproduksjonsfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Plastfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Platearbeiderfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Presstoperifaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Produksjonselektronikerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Protese- og ortosemakerfaget	Særløpsmodell: 1+3 år	4.e
Pølsemakerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Renholdsoperatørfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3

Resepsjonsfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Reservedelsfaget for kjøretøy	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Rørleggerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Salg av byggevarer	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Salmakerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Seilmakerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Serigrafifaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Service- elektronikerfaget	Avviksmodell:3 år opplæring og 11/2 år verdiskapning. Det 3. opplærings-året kan tas enten i skole el. bedrift. Lærekontrakt tegnes etter VKI	1 ½ år i bedrift: 4.b 2 ½ år i bedrift: 4.d
Servitørfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Signalmontørfaget	Avviksmodell: 3 år opplæring og 1 ½ år verdiskapning. Det 3. opplærings- året kan tas enten i skole el. bedrift. Lærekontrakt tegnes etter VKI	1 ½ år i bedrift: 4.b 2 ½ år i bedrift: 4.d
Skogsarbeidsfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Skogsmaskinførerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Skomakerfaget	Særløpsmodell: 1+3 år	4.e
Slakterfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Smedfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Spon- og fiberplateproduksjon	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Steinfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Stillasbyggerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Støperifaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Sveisefaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Sølvsmedfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Taksidermistfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Taktekkerfaget	Særløpsmodell: 1+3 år	4.e
Tavlemontørfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Tekstilrenholdsfaget	Særøpsmodell: 1+3 år	4.e
Telekommunikasjons-montørfaget	Avviksmodell: 3 år opplæring + 1 ½ års verdiskapning. Det tredje opp-læringsåret kan tas enten i skole eller bedrift. Lærekontrakt tegnes etter VKI	1 ½ år i bedrift: 4.b 2 ½ år i bedrift:4.d
Terminalarbeiderfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Termisk sprøyting	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Togelektrikerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Togmekanikerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Trebåtbyggerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Tredreierfaget	Særløpsmodell 1+3 år	4.e
Treforedlingsfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Trelastfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Treskjærerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Trevare- og møbelsnekkerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Tunnel- og fjellarbeidsfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Tømrerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Urmakerfaget	Særløpsmodell: 1+3 år	4.e
Varmforsinkerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Veg- og anleggsfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Verktøymakerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Vikler- og transformatormontørfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Yrkessjåførfaget	Hovedmodellen: 2+2 år, men 25% av opplæringen i bedrift skal foregå på skole. Lærekontrakt tegnes etter VKI	3.3

SÆRAVTALE FOR LÆRLINGER

1. Omfang

Lærlinger omfattes av hovedtariffavtalen og av sentrale og lokale særavtaler, med mindre noe annet er bestemt i denne avtale.

2. Lønnsplassering

Lærlinger skal innplasseres i stillingskode 1362 under lønnsplan 90.910.

3. Lønnsbestemmelser

1. Læretiden består av opplæringstid og verdiskapningstid. Lønn utbetales bare for verdiskapningstiden. Avlønningen fastsettes som en prosentvis andel av begynnerlønnen til en fagarbeider med fagbrev etter lov om fagopplæring i arbeidslivet eksklusive tillegg.

2. Dersom partene lokalt er enige om det, kan en annen prosentvis fordeling avtales innenfor de gitte totalrammer under punkt 3. og 4.

3. Lærlinger i **fag som følger hovedmodellen** med 2 års opplæring i videregående skole (grunnkurs og VK I) og 2 år i virksomhet og hvor læreplanen i virksomheten fastsetter læretiden til 50 % verdiskapning, lønnes slik:

1. halvår 30 %
2. halvår 40 %
3. halvår 50 %
4. halvår 80 %

4. For lærlinger i **fag som ikke følger hovedmodellen,** er avlønningen følgende:

a) Fag med
1 års læretid i virksomhet:
1. halvår 50 %
2. halvår 80 %

b) Fag med
1 ½ års læretid i virksomhet:
1. halvår 45 %
2. halvår 55 %
3. halvår 80 %

c) Fag med
2 års læretid i virksomhet:
1. halvår 30 %
2. halvår 40 %

3. halvår 50 %
4. halvår 80 %

d) Fag med
2 ½ års læretid i virksomhet:
1. halvår 30 %
2. halvår 40 %
3. halvår 45 %
4. halvår 55 %
5. halvår 80 %

e) Fag med
3 års læretid i virksomhet:
1. halvår 0 %
2. halvår 15 %
3. halvår 25 %
4. halvår 35 %
5. halvår 45 %
6. halvår 80 %

4. Særlig tilrettelagt opplæring

1. Lærlinger som ikke har grunnkurs (GK) og videregående kurs I (VK I) i videregående skole etter Reform `94, skal ha en samlet lønn for hele læreperioden som tilsvarer den samlede lønnen til en lærling som følger hovedmodellen.

2. For lærlinger som har begrenset arbeidsevne på grunn av fysiske og/eller psykiske funksjonshemninger, kan yrkesopplæringsnemnda samtykke i at det fastsettes avvikende opplæringskontrakter. Lønnen må i slike tilfeller avtales i hvert enkelt tilfelle.

5. Militære lærlinger

Militære lærlinger - dvs lærlinger som har tegnet kontrakt med Forsvaret, og der hele eller deler av førstegangstjenesten blir godskrevet som læretid - skal ha samme økonomiske vilkår som andre soldater som avtjener førstegangstjeneste. Etter avtjent førstegangstjeneste skal den militære lærlingen ha utbetalt 50 % av begynnerlønnen til en fagarbeider med fagbrev etter Lov om fagopplæring i arbeidslivet. Forsvarsdepartementet eller den de bemyndiger, kan i samråd med arbeidstakerorganisasjonene, gi utfyllende bestemmelser om andre ytelser til dette punktet.

6. Permisjoner - endringer i læreforholdet

1.Læretiden kan avbrytes med permisjon etter samtykke fra fylkeskommunen ved yrkesopplæringsnemnda og arbeidsgiver. Under slike permisjoner, f eks på grunn av lengre sykefravær, fødselspermisjoner, militærtjeneste m v, kan yrkesopplæringsnemnda forskyve læretiden.

Ved gjeninntreden etter endt permisjon vil lærlingen i slike tilfeller starte på det opplæringsnivå og med den lønn de hadde da permisjonen inntrådte.

2. Kortvarige fravær medfører ingen endring av læretiden og skal ikke meldes inn til yrkesopplæringsnemnda i fylket.

7. Statens Pensjonskasse

1. Lærlingene omfattes ikke av Lov om Statens Pensjonskasse § 5, 1 ledd og skal utbetales bruttolønn.

2. Lærlingene omfattes ikke av regelen om boliglån, jf HTA pkt 5.4

8. Fagprøve

1. Førstegangs fagprøve skal avlegges så nær opp til læretidens avslutning som mulig og normalt være avsluttet senest innen to måneder etter læretidens slutt. I denne perioden skal lærlingen fortsette på samme vilkår som i siste halvår. Dersom fagprøven likevel må avlegges etter dette tidspunkt, og dersom bedrift og prøvekandidat er enige om å opprettholde arbeidsforholdet til prøveavleggelsen kan finne sted, må det opprettes ny arbeidsavtale om midlertidig tilsetting som hjelpearbeider, laboratorieassistent o a.

2. Når lærlingen har avlagt fagprøven, opphører kontraktsforholdet automatisk. Hvis prøven ikke blir bestått, har lærebedriften/virksomheten ingen forpliktelser til å gi videre opplæring. Lærlingen har imidlertid krav på å få fremstilt seg til annengangs prøve, og bedriften plikter å medvirke til dette. Omkostningene dekkes av fylkeskommunen. Dersom bedrift og lærling er enige om det, kan læretiden forlenges ved frivillig avtale før annengangsprøven blir holdt. I slike tilfeller kan lønnen utgjøre opptil 80 % av begynnerlønnen til en fagarbeider med fagbrev etter Lov om fagopplæring i arbeidslivet, eksklusive tillegg.

9. Kollektive oppsigelser

Lærlinger omfattes ikke av reglene om kollektive oppsigelser i Hovedavtalen, med mindre de utrykkelig er nevnt i det varsel som skal utveksles mellom staten og hovedsammenslutningene/Norsk Lærerlag.

Lærlingene skal, når de ikke er tatt med i plassoppsigelsen, fortsette sin opplæring under arbeidsstansen. Virksomhetene skal så vidt mulig drive opplæringen på vanlig måte.

10. Hovedtariffavtalens fellesbestemmelser

Lærlingene kommer inn under fellesbestemmelsene i HTA med følgende tilpasninger:

§ 13. Overtid

Lærlinger *under* 18 år kan ikke pålegges overtidsarbeid, jf Lov om arbeidervern og arbeidsmiljø m v § 38.

Lærlinger *over* 18 år skal normalt ikke kunne pålegges overtidsarbeid. Hvis lærlinger unntaksvis blir pålagt overtidsarbeid (utover ordinær arbeidstid), skal overtiden beregnes ut fra begynnerlønnen til en hjelpearbeider i Lønnsramme 1.

§ 18. Lønn under sykdom
Sykefravær kan medføre at læretiden må forskyves. I slike tilfeller skal lærlingene - i hele sykeperioden - ha utbetalt den lønn de hadde ved sykeperiodens begynnelse.

Retten til lønn under sykdom opphører når kontraktsforholdet opphører.

§ 19. Fødsels- og adopsjonspermisjoner m v
Fødselspermisjon m v kan medføre at læretiden må forskyves. I slike tilfelle skal lærlingene - under hele fraværet - ha utbetalt den lønn de hadde ved permisjonens begynnelse.

Retten til fødsels- og adopsjonspermisjoner m v opphører når kontraktsforholdet opphører.

§ 23. Ytelser ved dødsfall - (Gruppelivsforsikring)
Når en lærling dør utbetales de etterlatte et engangsbeløp som tilsvarer 50 % av det beløp som fremkommer etter HTA § 23, nr 2.

§ 24. Ytelser ved yrkesskade
Premie for lærlinger beregnes av Statens Pensjonskasse og innbetales av virksomhetene.

11. Varighet
Denne særavtale trer i kraft 1. mai 1998 og gjelder til og med 30. april 2000.

01.05.1998

Fag, læretid og lønn

Fag	Læretid	Lønn iflg. særavtalens punkt:
Aktivitørfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Akvakulturfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Ambulansefaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Anleggsgartnerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Anleggsgartnerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Anleggsmaskinførerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Anleggsmaskinreparatørfaget	Avviksmodell: 3 år skole + 1 år i bedrift. Lærekontrakt tegnes etter VKI	4.a
Armeringsfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Asfaltfaget	Hovedmodellen 2+2 år	3.3
Automatikerfaget	Avviksmodell: 3 år opplæring i skole + 1 ½ år i bedrift. Lærekontrakt tegnes etter VK II	4.b
Automatikkmekanikerfaget	Avviksmodell: 3 års opplæring i skole + 1 ½ års i bedrift. Lærekontrakt tegnes etter VK II	4.b
Bakerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Banemontørfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Barne- og ungdomsarbeidsfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Bergverksfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Betong-og grunnarbeidsfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Betongindustrifaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Bilfaget, lette kjøretøy	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Bilfaget, tunge kjøretøy	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Billakkererfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Bilskadefaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Blomsterdekoratørfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Blyglassmesterfaget	Særløpsmodell: 1+3 år	4.e
Bokbinderfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Brønnserviceoperatørfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Buntmakerfaget	Særløpsmodell: 1+3 år	4.e
Butikkfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Butikkslakterfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Byggtapetserfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Bøkkerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Børsemakerfaget	Avviksmodell: 3 år i skole og 1 ½ år i bedrift	3.3
Damefrisørfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Dimensjonskontrollfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Doudji	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Elektrikerfaget	Avvikmodell: 3 år opplæring og 1 ½ år verdiskapning. Det 3. opplærings-året kan tas enten i skole eller bedrift. Lærekontrakt tegnes etter VK I	1 ½ år i bedrift: 4.b 2 ½ år i bedrift: 4.d
Elektromotor- og transformatorreparasjon	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Elektroreparatørfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3

Energimontørfaget	Avviksmodell: 3 års opplæring og 1 ½ års verdiskapning. Det 3. opplæringsåret kan tas enten i skole eller bedrift. Lærekontrakt tegnes etter VK I	1 ½ år i bedrift: 4.b. 2 ½ år i bedrift: 4.d
Energioperatørfaget	Avviksmodell: 3 års opplæring og 1 ½ års verdiskapning. Det 3. opplæringsåret kan tas enten i skole eller bedrift. Lærekontrakt tegnes etter VK I.	1 ½ år i bedrift: 4.b 2 ½ år i bedrift: 4.d
Fagoperatørfaget, kjemisk teknisk industri	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Feierfaget	Særløpsmodell: 1+3 år	4.e
Filigransarbeidsfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Finmekanikerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Fiske og fangst	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Fiskehandlerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Fiskeindustrifaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Flyinteriør- og utstyrsmekanikk	Avviksmodell: 3+2 år	4.c
Flykomponentavionikk	Avviksmodell: 3+2 år	4.c
Flykomponentmekanikk	Avviksmodell: 3+2 år	4.c
Flymotormekanikk	Avviksmodell: 3+2 år	4.c
Flystrukturmekanikk	Avviksmodell: 3+2 år	4.c
Flysystemavionikk	Avviksmodell: 3+2 år	4.c
Flysystemmekanikk	Avviksmodell: 3+2 år	4.c
Forskalingsfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Fotograffaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Førtrykk	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Galvanisørfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Garverifaget	Særløpsmodell: 1+3 år	4.e
Gipsmakerfaget	Særløpsmodell: 1+3 år	4.e
Gjørtlerfaget	Særløpsmodell: 1+3 år	4.e
Glassfaget	Særløpsmodell: 1+3 år	4.e
Glasshåndverkerfaget	Særløpsmodell: 1+3 år	4.e
Glassliperfaget	Særløpsmodell: 1+3 år	4.e
Gradørfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	4.e
Grafisk trykking	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Gravørfaget	Særløpsmodell: 1+3 år	4.e
Gullsmedfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Heismontørfaget	Avviksmodell: 3 år opplæring og 1 ½ år verdiskapning. Det tredje opplæringsåret kan tas enten i skole eller bedrift. Lærekontrakt tegnes etter VKI	1 ½ år i bedrift: 4.b. 2 ½ år i bedrift: 4.d.
Herrefrisørfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Herreskredderfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Hjulutrustningsfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Hovslagerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Idrettsanleggsfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Industriell næringsmiddelproduksjon	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Industriell trehusproduksjon	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Industrimekanikerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Industrirørleggerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Industrisømfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Industritapetserfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Industritekstilfaget, farging, trykking og etterbehandling	Særløpsmodell: 1+3 år	4.e
Industritekstilfaget, fiskeredskap	Særløpsmodell: 1+3 år	4.e

Industritekstilfaget, garnframstilling og spinning	Særløpsmodell: 1+3 år	4.e
Industritekstilfaget, trikotasje	Særløpsmodell: 1+3 år	4.e
Industritekstilfaget, veving	Særløpsmodell: 1+3 år	4.e
Institusjonskokkfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Isolatørfaget	Særløpsmodell: 1+3 år	4.e
Kabelbyggerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Karosserimakerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Kartonasjefaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Keramisk dekor	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Keramisk forming	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Kjemiprosessfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Kjole-og draktsyerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Kjøttskjærerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Kobber- og blikkenslagerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Kokkfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Konditorfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Kontorfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Kostymesyerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Kuldemontørfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Kurvmakerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Laboratorierfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Landbruksmaskinfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Limtreproduksjonsfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Låsesmedfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Malerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Maskin-og industrimalerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Maskinarbeiderfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Maskor- og parykkmakerfaget	Særløpsmodell: 1+3 år	4.e
Materialadministrasjonsfaget	Hovedmodellen:2+2 år	3.3
Matrosfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Metallformerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Metallurgiskprosessfag	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Metallvareproduksjon	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Modellsnekkerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Modistfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Motormannfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Motormekanikerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Motorsykkelfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Murerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Møbeltapetserfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Nautisk instrumentmakerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Omsorgsarbeiderfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Optisk og geodetisk instrumentmakerfaget.	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Orgelbyggerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Ortopedisk fottøy	Særløpsmodell: 1+3 år	4.e
Parkettproduksjonsfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Plastfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Platearbeiderfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Presstoperifaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Produksjonselektronikerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Protese- og ortosemakerfaget	Særløpsmodell: 1+3 år	4.e
Pølsemakerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Renholdsoperatørfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3

Resepsjonsfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Reservedelsfaget for kjøretøy	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Rørleggerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Salg av byggevarer	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Salmakerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Seilmakerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Serigrafifaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Service- elektronikerfaget	Avviksmodell:3 år opplæring og 11/2 år verdiskapning. Det 3. opplærings-året kan tas enten i skole el. bedrift. Lærekontrakt tegnes etter VKI	1 ½ år i bedrift: 4.b 2 ½ år i bedrift: 4.d
Servitørfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Signalmontørfaget	Avviksmodell: 3 år opplæring og 1 ½ år verdiskapning. Det 3. opplærings- året kan tas enten i skole el. bedrift. Lærekontrakt tegnes etter VKI	1 ½ år i bedrift: 4.b 2 ½ år i bedrift: 4.d
Skogsarbeidsfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Skogsmaskinførerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Skomakerfaget	Særløpsmodell: 1+3 år	4.e
Slakterfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Smedfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Spon- og fiberplateproduksjon	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Steinfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Stillasbyggerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Støperifaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Sveisefaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Sølvsmedfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Taksidermistfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Taktekkerfaget	Særløpsmodell: 1+3 år	4.e
Tavlemontørfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Tekstilrenholdsfaget	Særøpsmodell: 1+3 år	4.e
Telekommunikasjons-montørfaget	Avviksmodell: 3 år opplæring + 1 ½ års verdiskapning. Det tredje opp-læringsåret kan tas enten i skole eller bedrift. Lærekontrakt tegnes etter VKI	1 ½ år i bedrift: 4.b 2 ½ år i bedrift:4.d
Terminalarbeiderfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Termisk sprøyting	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Togelektrikerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Togmekanikerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Trebåtbyggerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Tredreierfaget	Særløpsmodell 1+3 år	4.e
Treforedlingsfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Trelastfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Treskjærerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Trevare- og møbelsnekkerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Tunnel- og fjellarbeidsfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Tømrerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Urmakerfaget	Særløpsmodell: 1+3 år	4.e
Varmforsinkerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Veg- og anleggsfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Verktøymakerfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Vikler- og transformatormontørfaget	Hovedmodellen: 2+2 år	3.3
Yrkessjåførfaget	Hovedmodellen: 2+2 år, men 25% av opplæringen i bedrift skal foregå på skole. Lærekontrakt tegnes etter VKI	3.3